

STRIKT PERSOONLIJK.

[7502]

Dr H.N. Boon.

's-Gravenhage, 28 Maart 1950.

Beste Herman,

In antwoord op je vragen zou ik willen opmerken dat voor wat betreft de kwestie Nieuw-Guinea de Regering terzake nog geen definitieve beslissing heeft genomen of liever gezegd geen wijziging heeft gebracht in haar definitieve opvatting daterend van voor de R.T.C.

Wel heeft Minister Drees op 24 Februari in antwoord op vragen van het C.H. Eerste-Kamer Lid Reijers naar aanleiding van publieke uitlatingen van Ir Soekarna onder meer geantwoord, dat "de Regering meent te kunnen volstaan met de mededeling, dat haar standpunt ten opzichte van Nieuw-Guinea niet is gewijzigd", doch hiermede is nog geen antwoord gegeven op de vraag, hoe dat standpunt moet worden geformuleerd.

De laatste maal, dat de Regering vóórdien ten aanzien van het onderwerpelijke vraagstuk haar houding heeft bepaald was tijdens de R.T.C., toen de bekende regeling werd getrokken, dat de status quo van de residentie Nieuw-Guinea zal worden gehandhaafd (hetgeen volgens de briefwisseling betekent "met voortzetting van het gezag van de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden over de residentie Nieuw-Guinea"), echter met bepaling dat binnen een jaar na de soevereiniteitsoverdracht het vraagstuk van de staatkundige status van Nieuw-Guinea zal worden bepaald door onderhandelingen tussen de RIS en Nederland.

Ten aanzien van het standpunt der Regering nopens de uiteindelijke status van het gebied is sedertdien geen enkele uitspraak gedaan.

Toen bleek, dat de Regering van de RIS de kwestie Nieuw-Guinea op de agenda van de Minister-Conferentie wilde hebben, heeft men zich hiertegen niet willen verzetten en is in verband hiermede het vraagstuk in de Ministerraad behandeld, nadat in samenwerking tussen Buitenlandse Zaken en Minuor een nota was opgesteld, waarin met verwerking van de laatste gegevens, de diverse mogelijkheden ten aanzien van Nieuw-Guinea aan een beschouwing werden onderwerpen, zonder dat daarin bepaalde aanbevelingen werden gedaan, aangezien alleen om een studie over het vraagstuk was verzocht zonder bepaalde conclusies. Een copie van deze nota d.d. 22 Februari

Zijner Excellentie
Dr J.H. van Roijen,
Harer Majesteits Ambassadeur te

- jl -

./.

jl. is hierbij gevoegd. De Regering heeft in eigen kring hierbij het standpunt ingenomen, dat getracht moet worden de souvereiniteit over Nieuw-Guinea voor Nederland te behouden en dat er naar moet worden gestreefd op de Minister-Conferentie tot instelling van een paritaire commissie te geraken, waarnaar de verdere behandeling van deze kwestie voorlopig zou kunnen worden verwezen. Besloten werd zelf geen voorstellen te doen, zoals b.v. een trusteeship, doch zich over dergelijke mogelijkheden nader te beraaden als zij aan de orde mochten komen.

X

Ook op een Australische nota, die op 10 Februari jl. aan Teppema overhandigd werd en waarin Spender duidelijk liet blijken, dat de Australische Regering "regards itself as directly concerned in the determination of the future administration of Dutch New-Guinea", en die de wens te kennen geeft met de Nederlandse Regering van gedachten te wisselen over het toekomstige bestuur, en hulp aanbiedt bij dit bestuur en de ontwikkeling van dit gebied, is een slechts zeer voorlopig antwoord gegeven van kalmerende strekking, waarin geen enkele toezegging wordt gedaan, behalve de belofte, dat de Nederlandse Regering niet voornemens is in de nabije toekomst beslissende stappen te nemen ten aanzien van Nieuw-Guinea en de belofte, dat de Regering niet zal nalaten "to revert to the contents of the Australian Government's note in due course".

Waar uit de Australische nota bleek, dat Spender voornemens was ook een nota aan de RIS te zenden "emphazising Australia's vital interests in the future administration of the Dutch territory of New-Guinea", behoudens tegengesteld advies van Nederlandse zijde, werd voorts aan de Australische Regering verzocht hierbij af te zien, teneinde alles te vermijden, wat de sfeer tussen de deelgenoten in de Unie in dit opzicht zou kunnen bederven, mede in het belang van Australië zelf.

Uit het bovenstaande blijkt, dat het standpunt van de Nederlandse Regering voorlopig is handhaving van de Nederlandse souvereiniteit over Nieuw-Guinea, doch dat de mogelijkheid is opengelaten in dit opzicht van politiek te veranderen, indien dit later wenselijk mocht blijken.

Hoewel ook van Amerikaanse en Britse zijde naar de Nederlandse opvattingen ten aanzien van de toekomstige status van Nieuw-Guinea is geïnformeerd, is het aan de andere kant voor Nederland van groot belang te weten welk standpunt de betrokken mogendheden t.a.v. deze kwestie innemen en welke steun zij eventueel bereid zullen zijn voor een bepaalde oplossing te geven.

- 3 -

Alle inlichtingen, welke hierover van de diverse posten kunnen worden verkregen zullen hier dankbaar worden aanvaard en bestudeerd. Misschien dat ook de ervaringen tijdens de Minister-Conferentie de Nederlandse Regering argumenten zullen verschaffen voor een oplossing in meer bepaalde richting, waar naar het voorkomt niet te lang mee zal mogen worden gewacht teneinde het initiatief in eigen hand te kunnen houden. Dit is zeer gewenst in verband met de grote publieke belangstelling voor dit vraagstuk, die in Indonesië is geënceneerd en in sommige kringen van het Nederlandse volk leeft, alsmede met het oog op Australië, dat op de traditionele en tamelijk luidruchtige wijze druk blijft uitoefenen, teneinde een voor dit land bevredigende regeling te bereiken.

Met hartelijke groeten,